

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 § 2 mom. och 5 § 1 mom. i lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning skall ändras i fråga om de bestämmelser som gäller villkoren för beviljande av stöd för skolresor och beloppet av stödet. Det föreslås att det belopp i fråga om vilka de överstigande kostnaderna ersätts i form av skolresekostnad och det minsta förmånsbelopp som betalas ut skall höjas på

basis av kostnadsstegringen. Det stöd som den studerande får skall kvarstå oförändrat. Syftet med ändringen är att sådana kategorier av studerande inte skall börja beviljas stöd som inte tidigare har varit berättigade till förmånen.

Lagen avses träda i kraft den 1 augusti 2004.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning (48/1997) trädde i kraft den 1 juli 1997. Lagens syfte var att möjliggöra ett jämlikare och mer heltäckande sätt att stöda långa skolresor med beaktande av lokala och trafikpolitiska omständigheter och förhållandena i enskilda läroanstalter.

Berättigade till stöd för skolresor är enligt lagens 2 § studerande som är bosatta i Finland och bedriver heltidsstudier i Finland inom sådan gymnasieutbildning som föreskrivs i gymnasielagen (629/1998) eller sådan grundläggande yrkesutbildning som föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (630/1998). Berättigade till stöd för skolresor är dock inte studerande som deltar i utbildning som ordnas som distans- eller privatundervisning eller som avgiftsbelagd service, i läroavtalsutbildning eller i utbildning som förbereder för yrkesinriktad grundexamen som avläggs genom en fristående examen.

Bestämmelser om villkor för beviljande av stöd för skolresor finns i lagens 3 § och be-

stämmelser om beloppet av stödet för skolresor och den studerandes betalningsandel i 5 §, vilka ingår i lagen av den 7 maj 2004 346/2004. Skolvägen skall vara minst 10 kilometer i ena riktningen och skolresekostnaderna skall överstiga 50,45 euro per månad. Den studerande skall i första hand utnyttja kollektivtrafik eller skoltransport som utbildningsanordnaren ordnar. Om dessa färdssätt inte kan utnyttjas, kan den studerande utnyttja något annat lämpligt eget färdssätt när de villkor som särskilt föreskrivs i 4 a § uppfylls. Den studerande skall ha en skolresa som uppfyller villkoren för beviljande av stöd under en sammanhängande tid av minst 18 dagar för att resan skall vara berättigad till stöd. Om begränsningar i fråga om beviljande av stöd för skolresor bestäms i 3 a §.

I form av stöd för skolresor ersätts den del av skolresekostnaderna som överstiger 50,45 euro i månaden ökad med 7,45 euro. Den studerande betalar per månad högst 43 euro av de kalkylerade skolresekostnaderna. Den del kallas studerandes betalningsandel. Stödet är 70 procent av det stöd som bestäms på ovannämnda grunder, om en studerande inte kan anlita kollektivtrafik eller skolskjuts

som ordnas av utbildningsanordnaren eller om resekostnaderna förorsakas av flera sådana fristående färdsträckor om sammanlagt minst fem kilometer som avses i 4 §. Den studerande skall dessutom betala resekostnaderna för den del av skolresan som överstiger 100 kilometer.

Bestämmelser om hur resekostnaderna bestäms och räknas ut finns i lagens 4 §. Huvudregeln är att en studerande som anlitar kollektivtrafik för sin skolresa får ersättning för resekostnaderna för det anlitate färdmedlet enligt den för den studerande billigaste biljettprodukten för en tid som motsvarar en månad. Även annars beräknas stödet oavsett färdstättet enligt priset i kollektivtrafiken på basis av den riksomfattande seriebiljettaxan.

Seriebiljettaxorna har under den tid systemet med stöd för skolresor varit i kraft justerats så gott som årligen till följd av kostnadsutvecklingen. Sedan år 1996 har seriebiljetternas pris höjts med 25,7 procent. Senast justerades seriebiljettaxorna genom kommunikationsministeriets förordning av den 20 januari 2004 om seriebiljettaxor för busstrafik (51/2004) så att priserna från 1.3.2004 höjdes med i genomsnitt 2,4 procent. Höjningarna av seriebiljetternas pris har effekter på kostnaderna för stödet för skolresor, eftersom största delen av stödet betalas på basis av kostnader som bestäms enligt seriebiljettaxan. Den billigaste och mest använda biljettprodukten kallas skolresestödsbiljett. Prissättningen av den baserar sig på den riksomfattande seriebiljettaxan. Även andra taxor förekommer lokalt och hos olika bussbolag. En skolresestödsbiljett för en 10-12 kilometers skolresa för en tid som motsvarar en månad kostar 83,50 euro hos Matkahuolto. Stöd betalas för den del som överstiger 50,45 euro, vilken är 33,05 euro ökad med 7,45 euro. En studerande betalar 43 euro för en sådan biljett, vilket är 51,5 procent av resekostnaderna.

På det område som hör till Huvudstadsregionens samarbetsdelegation (SAD), dvs. Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla, har regiontrafiken sina egna priser. En studerande som bor i Helsingfors eller Vanda får 25 procents rabatt på regionbiljetten. I Esbo och Grankulla är rabatten 50 procent. Resans längd påverkar inte biljettpriset. Priset på den

biljettprodukt som är avsedd för en tid motsvarande en månad steg i Helsingfors och Vanda med 7,6 procent och i Esbo och Grankulla med 8,3 procent 1.1.2004. På grund av prisförhöjningen kom priset på en månadsbiljett i regiontrafiken för studerande bosatta i Helsingfors och Vanda att överskrida den kostnadsgräns som berättigar till stöd för skolresor. Den billigaste biljetten för en tid som motsvarar en månad kostar 52,70 euro, varvid gränsen överskrids med 2,25 euro. Före höjningen har inga studerande som rör sig på regiontrafikens område kunnat få stöd för skolresor på grund av kostnadsgränsen.

Det är av statsekonomiska skäl motiverat att beakta den kostnadsutveckling som genomförts i priset på biljettprodukterna i regiontrafiken på SAD:s område när de kostnader som kan ersättas via stöd för skolresor fastställs. De penningbelopp som nämns i bestämmelserna har senast ändrats vid övergången från mark till euro i början av år 2002, då summorna omräknades till euro med hjälp av omräkningskoefficienten.

Det belopp i fråga om vilket de överstigande kostnaderna skall ersättas i form av stöd för skolresor, förslås bli höjt från 50,45 euro till 54 euro och det belopp som adderas till detta från 7,45 euro till 11 euro. Den studerandes betalningsandel ändras inte.

2. Propositionens verkningar

2.1. Ekonomiska verkningar

Läsåret 2002—2003 beviljades totalt 64 559 studerande stöd för skolresor. Under höstterminen 2003 fick i genomsnitt 31 000 studerande per månad stöd. Av dem var ca 64 procent studerande vid yrkesläroanstalter och 36 procent gymnasiestuderande. Det kalkylmässiga genomsnittliga stödet läsåret 2002—2003 var 98 euro.

År 2003 användes sammanlagt 25 557 000 euro för stöd för skolresor, av vilket 69 procent betalades till Matkahuolto, 3 procent till statsjärnvägarna, 12 procent till utbildningsanordnarna och 16 procent till de studerande själva.

Under moment 29.70.59 i statsbudgeten för 2004 (Stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesläroanstalter) har det re-

serverats 26 000 000 euro för stöd för skolresor. Om gränserna för de kostnader som ersätts med stöd för skolresor inte ändras på förslaget sätt, skulle statens kostnader växa till följd av ett ökat antal mottagare av stöd för skolresor.

Den kostnadsgräns per månad i fråga om vilka de överskridande kostnaderna ersätts i form av stöd för skolresor skall enligt förslaget stiga med 3,55 euro, dvs. från 50,45 euro till 54 euro. Det belopp som adderas till stödet, och som även är det minsta förmånsbelopp som betalas ut, skall på motsvarande sätt stiga med 3,55 euro, dvs. från 7,45 euro till 11 euro. Den kostnadsgräns i fråga om vilka de överskridande kostnaderna ersätts i form av stöd för skolresor stiger därmed med 6,6 procent och det belopp som adderas till detta, dvs. det minsta belopp som betalas, med 32 procent. Kostnadsgränsen för den studerandes betalningsandel förblir oförändrad. Statens och den studerandes andelar av de resekostnader som ges stöd är desamma som tidigare.

2.2. Verkningar för medborgarna

Stödet för skolresor är avsett för studerande som har långa skolresor och betydande resekostnader. Avsikten är att sådana kategorier av studerande inte skall beviljas stöd för skolresor som inte tidigare har varit berättigade till förmånen. Den nya kostnadsgräns som berättigar till stöd för skolresor skall enligt förslaget vara högre än priset på en månadsbiljett för studerande för resor på SAD:s område.

Det stöd den studerande får kvarstår oför-

ändrat. Den andel av skolresekostnaderna som den studerande betalar skall i allmänhet fortfarande uppgå till högst 43 euro, vilket innebär att den studerandes finansieringsandel av de kostnader som skall beaktas när stödet fastställs är densamma som tidigare.

De justerade gränserna är av praktisk betydelse endast när det gäller rätten till stöd för skolresor för de uppskattningsvis högst 80 studerande bosatta i Helsingfors och Vanda som utnyttjar regiontrafiken. Sedan priserna på regionbiljetten höjdes har dessa studerande från och med 1.1.2004 fått stöd för skolresor under vårterminen 2004. Från och med höstterminen 2004 skall dessa inte längre ha rätt till stöd för skolresor.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppslag vid undervisningsministeriet.

4. Lagstiftningsordning

Enligt regeringens uppfattning motsvarar den föreslagna lagen den författningsnivå som förutsätts i grundlagen. Den uppställer heller inga sådana begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna att propositionen på grund av dem inte skulle kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2004. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter skall kunna vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 3 § 2 mom. och 5 § 1 mom. i lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 10 januari 1997 om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning (48/1997) 3 § 2 mom. och 5 § 1 mom., sådana de lyder i lag 346/2004, som följer:

3 §

Villkor för beviljande av stöd för skolresor

Stöd för skolresor kan beviljas en studerande

1) vars skolväg i ena riktningen är minst 10 kilometer,

2) vars skolresekostnader per månad överstiger 54 euro, samt

3) som utnyttjar kollektivtrafik eller skoltransport som utbildningsanordnaren ordnar eller, om dessa färd sätt inte kan utnyttjas, något annat lämpligt eget färd sätt när de villkor som föreskrivs i 4 a § uppfylls.

5 §

Beloppet av stödet för skolresor och den studerandes betalningsandel

I form av stöd för skolresor ersätts den del av skolresekostnaderna som överstiger 54 euro i månaden ökad med 11 euro. Den studerande betalar då per månad högst 43 euro av de kalkylerade skolresekostnaderna, om inte något annat följer av 4 § eller 3 mom. i denna paragraf (studerandes betalningsandel).

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2004. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 19 maj 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Kulturminister *Tanja Karpela*

Lag

om ändring av 3 § 2 mom. och 5 § 1 mom. i lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 10 januari 1997 om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning (48/1997) 3 § 2 mom. och 5 § 1 mom., sådana de lyder i lag 346/2004, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Villkor för beviljande av stöd för skolresor

Stöd för skolresor kan beviljas en studerande

- 1) vars skolväg i ena riktningen är minst 10 kilometer,
- 2) vars skolresekostnader per månad överstiger 50,45 euro, samt
- 3) som utnyttjar kollektivtrafik eller skoltransport som utbildningsanordnaren ordnar eller, om dessa färdstätt inte kan utnyttjas, något annat lämpligt eget färdstätt när de villkor som föreskrivs i 4 a § uppfylls.

Stöd för skolresor kan beviljas en studerande

- 1) vars skolväg i ena riktningen är minst 10 kilometer,
- 2) vars skolresekostnader per månad överstiger 54 euro, samt
- 3) som utnyttjar kollektivtrafik eller skoltransport som utbildningsanordnaren ordnar eller, om dessa färdstätt inte kan utnyttjas, något annat lämpligt eget färdstätt när de villkor som föreskrivs i 4 a § uppfylls.

5 §

Beloppet av stödet för skolresor och den studerandes betalningsandel

I form av stöd för skolresor ersätts den del av skolresekostnaderna som överskrider 50,45 euro i månaden ökad med 7,45 euro. Den studerande betalar då per månad högst 43 euro av de kalkylerade skolresekostnaderna, om inte något annat följer av 4 § eller 3 mom. i denna paragraf (studerandes betalningsandel).

5 §

Beloppet av stödet för skolresor och den studerandes betalningsandel

I form av stöd för skolresor ersätts den del av skolresekostnaderna som överstiger 54 euro i månaden ökad med 11 euro. Den studerande betalar då per månad högst 43 euro av de kalkylerade skolresekostnaderna, om inte något annat följer av 4 § eller 3 mom. i denna paragraf (studerandes betalningsandel).

Denna lag träder i kraft den 1 augusti

2004. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
